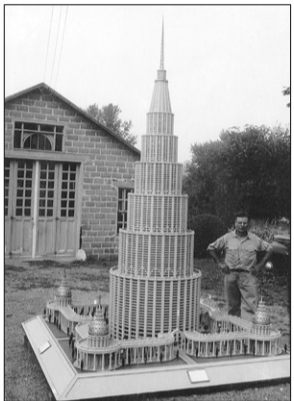

kultur & nöje

E-post: kultur.gt@gotlandstidningar.se
 Kulturredaktör: Bengt Valentinsson
 Telefon kulturredaktion: 0498-20 24 32
 Mobiltelefon: 0739-25 25 08
 GT på webben: www.helagotland.se

”OS i konst” har stora kontraster

Marino Auriti, Encyclopedic Palace of the World, cirka 1950.

FOTO: AMERICAN FOLK ART MUSEUM, NEW YORK

Carl Gustav Jung, Den röda boken. FOTO: FOUNDATION OF THE WORKS OF C.G. JUNG, ZÜRICH.

GOTLÄNSK RAUK? Skulptur av Roberto Cuoghi.

FOTO: FRANCESCO GALLI. LA BIENNALE DI VENEZIA

Aaaooooommm.

Det buddhistiska mantrat som avslutar besökaren i den koreanska paviljongen hade kunnat vara soundtrack till hela huvudutställningen på årets konstbiennial i Venedig. För den är flummigare än det mesta som visats på den internationella konstscenen på länge.

Utställt finns buddhistiska mantrabilder, helande stenar, Rudolf Steiners föreläsninganteckningar, blandat med konst gjord av allehanda särlingar.

Någon distinktion görs inte mellan vad som är konst och inte konst. Inte heller mellan natur och kultur. Roberto Cuoghis monumentala skulptur, utförd med en 3D-skrivare, liknar en gotländsk rauk.

Huvudutställningen har tagit sitt namn, ”Det encyklopediska palatset”, från en vision den italienska immigranten Marino Auriti hade i sitt nya hemland USA: att i Washington DC uppföra den största byggnad mänskligheten skadat. År 1955 sökte han patent för detta museum som skulle inrymma all världens kunskap.

Blev bara ett luftslott

Hemma i garaget snickrade han ihop en sju meter hög modell, men inte ens den övertygade dem som hade makt att bestämma. Det encyklopediska palatset förblev ett luftslott, men hans omsorgsfullt byggda modell finns utställd i Arsenalen där ena hälften av den tematiska utställningen visas.

Idag när liknande drömmar vävs om att samla all världens kunskap, som exempelvis Google Books, vittnar Auritis arkitektoniska utopi om en annan tid när kunskap var konkret och kunde samlas som fysiska objekt.

Ett exempel är psykoanalytikern Carl Gustav Jungs ”Röda bok”, där han sammanställde sin privata kosmologi, ofta i mardrömslika visioner. Jungs ”Röda bok” utgör entré till huvudutställningens andra hälft, som visas på biennalområdet i Giardini.

I ett till Jung angränsande rum hänger fem målningar av svenska Hilma af Klint (1862-1944), som under våren har visats på Moderna Museet i Stockholm. Hon såg sig själv som ett medium för högre väsen, men Massimiano Gioni, huvudcurator för utställningen vill inte lyssna på det örat.

Vi är alla medier

”Det encyklopediska palatset” visar, enligt honom, att vi alla fungerar som medier, att bilder strömmar från och genom oss. Det är säkert sant och illustreras väl så bra av alla som springer runt på biennalen med smartphones

Mosses filmer är gjorda med en infraröd kamera som ger en surrealistisk, högt uppdriven färgskala. Jungs privata helvete i den ”Röda boken” blir här till magentaröd mardröm.

och ipads, fokuserade på att visa världen vad de just sett. Och vad just de sett.

Men att rycka lös Hilma af Klint från hennes egen samtid och reducera henne till en illustration av vår egen tids bildomlopp leder knappast till en ökad förståelse för hennes egenart.

Aerobic-pass

Många av de nationella paviljongerna har anpassats till huvudutställningens tema. En del på ett överraskande

och befriande sätt. Dit hör den georgiska med konstnärskollektivet Bouillon.

De har kombinerat rörelser från tre världsreligioner till ett noggrant koreograferat aerobic-pass. Ner på knä, upp och sväng rökelsekaret, för samman fingrarna i mudras. Inte alla i gruppen orkar genomföra hela gympapasset som uppförs live ett par gånger om dagen, men som också kan ses på video.

För den som tycker det är väl blasfemiskt ligger Va-

tikanstatens paviljong inte långt därifrån, med andlig konst av mer stillsam art.

Rasism och knivmord

Kontrasterna är som alltid stora på denna konstvärldens motsvarighet till de Olympiska spelen. I våningen ovanför Vatikanstaten finns en utställning med sydafrikansk konst. Paviljongen upprättar en motberättelse till apartheidregimens vita, manliga arkiv. Som i Penny Siopis film ”Obscure White Messenger” som berättar om Demetrios Tsafendas, en statslös man som flyttade från land till land på jakt efter ett jobb och ett anständigt liv.

I Sydafrika, dit han reste för att söka efter sin biologiska mor, drabbades han av rasåtskillnadspolitik. ”Jag drömde om att vara blond och blåögd”, berättar han i filmen. Till slut tar vreden – eller är det kanske galenskapen – över och han knivmördar premiärminister Hendrik Verwoerd, känd som apartheids arkitekt.

Mardröm i magenta

Venedigbiennalen lockar konstnärer, curatorer och konstkonsumenter från stora delar av världen. Människor

fria att röra sig mellan olika platser utan att behöva bry sig om pass och nationsgränser.

Det är ljusår till det liv som Demetrios Tsafendas lever, och till alla de papperslösa som säljer piratkopior på Venedigs gator. Det gör huvudutställningens flirtande med galenskap, fångenskap och inre exil påstötande.

Något flirtande är det inte tal om i Irlands paviljong. I en multimedialutställning fångar Richard Mosse inbördeskrigets färg i guerillakontrollerade områden i de östra delarna av Kongo-Kinshasa. Över fem miljoner har dött i denna utsträckt och bortglömda tragedi. Långt fler har drivits på flykt och utsatts för sexuellt våld.

Filmerna som blandar naturbilder med lik, soldater och flyktingar är gjorda med en infraröd kamera som ger en surrealistisk, högt uppdriven färgskala. De visas på sex skärmar i ett mörklagt rum tillsammans med en malande ljudsättning av Ben Frost.

Jungs privata helvete i den ”Röda boken” blir här till magentaröd mardröm.

Jeff Werner

redaktion@gotlandstidningar.se